

SANDNES KOMMUNE

Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom, Sandnes kommune.

1.Grunnlaget for ordningen

Sandnes kommune har hatt egne retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom siden 1991, og med dette vist en vilje til å satse langsiktig på kunstpolitikk. Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom skal bidra til at profesjonell kunst preger Sandnes kommunes bygg og uterom. Ordningen skal stimulere produksjon av kunstprosjekt av høy kvalitet og bidra til økt interesse for kunst som beriker, engasjerer, skaper refleksjon og bidrar til nye arenaer for kunstopplevelse og samhandling. Prinsippet om *armlengdes avstand* er gjeldende.

1.1. Formål

Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom skal medvirke til en helhetlig estetisk utforming av det offentlige rom i Sandnes, og legge til rette for et mangfold av kunstopplevelser for alle innbyggerne i kommunen i deres møte med kommunale bygg og uterom.

Hensikten med ordningen er:

- bidra til et attraktivt og levende bymiljø.
- gi brukerne og befolkningen anledning til å oppleve kunst i deres kontakt med kommunale bygg og uterom.
- bidra til økt trivsel gjennom opplevelse av kunst.
- bidra til økt forståelse av kunst.
- bidra til aktiv kunstformidling.
- bygge opp en variert kunstsamling i kommunen.
- være en attraktiv by for kunstnæring.

1.2. Definisjon

Kunst i kommunale bygg og uterom kan være alle type visuell kunst, - som for eksempel billedkunst, kunsthåndverk, elektronisk kunst, Streetart, performance, sosiale kunstprosjekt, - enten som permanent eller temporær, frittstående eller integrert del av en bygning eller uterom. Kunstfaglig delaktighet i byggeprosjekter, forprosjekter el. kan også vurderes. Prosjekter knyttet til formidling er også del av ordningen.

1.3. Aktuelle bygg og uterom som omfattes av ordningen:

Kunst i bygg og uterom skal ses i sammenheng med den overordnede byplanleggingen. Ordningen skal prioritere bygninger og uterom der mange mennesker ferdes, arbeider eller oppholder seg. Det skal legges vekt på en rimelig fordeling av kunst i de forskjellige bydeler.

1.4. Kriterier for valg av kunst

Ved valg av kunst til kommunale bygg og uterom skal det tilstrebes:

- at kravet til kunstnerisk kvalitet blir et overordnet hensyn – nyskapende kunst bør vektlegges.
- at kunsten er tilpasset stedets karakter og funksjon.
- at det tas hensyn til brukernes interesser.
- at det er en rimelig fordeling mellom kunstarter representert i Sandnes kommune.
- at det legges til rette for at kunstnere med atelier i Sandnes og kunstnere bosatt i Sandnes blir vurdert for oppdrag.
- prinsippet om *armlengdes avstand* er gjeldende.
- å fremme mangfold, likestilling og et bærekraftig miljø.

1.5. Kunstgaver

Det er utformet egne retningslinjer for dette (vedlegg 1). En giver kan foreslå en eller flere alternative plasseringer for kunstgaven, men kan ikke sette som betingelse at kunstverket skal gis en spesifikk plassering. Giver kan heller ikke sette som krav at kunstverket skal ha samme plassering for all framtid.

1.6. Økonomi

I forbindelse med behandlingen av den årlige økonomiplanen er målsettingen at det avsettes årlig minimum 0,5 % av totalt brutto investeringsbudsjett for byggeprosjekter, parkanlegg og andre skattefinansierte anleggsprosjekter i offentlig rom, til kunst i kommunale bygg og uterom. Midlene avsatt det enkelte prosjekt beskrevet i kunstplanen, skal dekke hele kunstprosjektet, inkludert honorar til kunstkonsulent, montering og fundamentering. Det avsettes en fast sum til vedlikehold i basisbudsjettet i økonomiplanen. Ved større vedlikeholdsprosjekter el. søkes det om ekstra midler.

2. Organisering

2.1. Ansvarsforhold

Sandnes kommune er oppdragsgiver for kunstprosjektene. Utvalg for kultur og oppvekst (UKO) er politisk oppnevnt for å ivareta prosjektene ut fra retningslinjene for kunst i kommunale bygg og uterom.

Kulturavdelingen har sekretariatsansvar og ansvar for gjennomføringen av de ulike prosjektene, samt sørge for at det faglige blir ivaretatt i de oppnevnte kunstgruppene for hvert enkelt prosjekt. Dette betyr å engasjere kunstkonsulent til prosjektene, samt innhente faglige vurderinger internt (byplan, PIV m.fl.) og fra kunstorganisasjoner og kunstinstitusjoner. Kultursjefen har ansvaret for kontrakter med de involverte i prosjektet, og signerer på vegne av Sandnes kommune som oppdragsgiver.

Vedlikehold

Kulturavdelingen samarbeider med byggdrift/bydrift om vedlikehold av skulpturer. Ved behov for fagkompetanse innen skulpturkonservering el. leies dette inn etter avtale.

2.2. Utvalg for kultur og oppvekst (UKO).

- endelig vedtaksmyndighet for saker angående kunst i kommunale bygg og uterom.
- vedta handlingsplanen for kunst i kommunale bygg og uterom for den enkelte økonomiplanperiode.
- godkjenne tertialvise rapporter over status og gjennomførte kunstprosjekt.

- godkjenne avslutningsrapport fra de enkelte kunstprosjekter.
- 2 stk. fra utvalget inviteres til overtakelsesforretning for ferdig kunstprosjekt.
- godkjenne årsrapport.

2.3. Kunstgruppe

De oppnevner en kunstgruppe for hvert enkelt kunstprosjekt som har ansvar for at kunstprosjektet gjennomføres i henhold til regelverket. Sammensetningen av kunstgruppen skal sikre at alle sider ved kunstprosjektet blir belyst under planleggingen. Kunstgruppen består av følgende:

- kunstnerisk konsulent som oppnevnes i samråd med Rogaland kunstsenter.
- 1-2 brukerrepresentanter for det aktuelle bygg/uterom.
- byggeprosjektleder Eiendom. Ved prosjekt i uterom skal representanter fra PIV/Byplan delta.
- arkitekt/landskapsarkitekt.
- koordinator fra kulturavdelingen med talerett

Deltakerne skal:

- delta med sin erfaring på møter/befaringer i kunstgruppen.
- utarbeide kunstplanen for prosjektet, sammen med kunstkonsulent.
- juryere konkurranseforslag til kunstner/-e.
- foreta overtakelsesforretning.

Ved behov for ytterlig kompetanse kan kunstgruppen bestå av flere medlemmer.

Medlemmer av kunstgruppen som ikke omfattes av byggeprosjektet eller som ansatt i Sandnes kommune, honoreres etter de satser som gjelder for deres arbeidsfelt.

Kunstgruppen er vedtaksdyktige når minst kunstnerisk konsulent og 2 representanter er til stede. Ved stemmelikhet har kunstkonsulent dobbeltstemme.

Ved konkurranse skal kunstgruppen være jury (eventuelt med ytterligere faglig kompetanse). Ved stemmelikhet har kunstkonsulenten dobbeltstemme.

2.4. Kunstnerisk konsulent:

- fungerer som kunstgruppens leder og kunstfaglige representant.
- har ansvar for å orientere kunstgruppens øvrige medlemmer om hvilke kunstneriske uttrykk og teknikker som vil være egnet i det aktuelle kunstprosjektet.
- innkalle kunstgruppen til møter og skrive referat.
- komme med forslag til valg av utførende kunstner/-e, som bør underbygges med eksempler fra de foreslåtte kunstners produksjon.
- skal utarbeide forslag til en kunstplan for kunstgruppen.
- gjennomføre konkurranse for valg av kunstner/-e.
- har ansvar for at kunstprosjektet gjennomføres i samsvar med godkjent kunstplan.
- har ansvar for den praktiske gjennomføringen av kunstprosjektet.
- skal fungere som kontaktperson for utførende kunstner/-e, og bindeledd mellom utførende kunstner/-e og oppdragsgiver i prosjektperioden.
- skrive avsluttende rapport for prosjektet.

Ved fastsetting av honorar til kunstnerisk konsulent skal KOROs satser være retningsgivende.

2.5. Kunstplanen

Kunstplanen skal inneholde:

- hensikten med kunstprosjektet med utgangspunkt i en analyse av stedet og dets brukere.
- en redegjørelse for plassering av kunsten med utgangspunkt i en analyse av stedet og dets brukere.
- en redegjørelse for valg av kunstnerisk uttrykk med utgangspunkt i en analyse av stedet og dets brukere.
- forslag til fremgangsmåte for valg av utførende kunstner/-e (direkteoppnevnt kunstner, åpen eller lukket konkurranse, kjøp av løskunst). Forslag om lukket konkurranse skal omfatte oversikt over kunstnere som ønskes innbudt. Ved konkurranser skal det utbetales honorar for innleverte konkurranseutkast. Kunstgruppen står fritt til å godkjenne eller forkaste utkastene.
- skisser/tekniske tegninger av bygg/uterom.

- budsjett med antatte kostnader og finansieringskilder.
- fremdriftsplan.
- tidsramme for kunstverkets levetid.

2.6. Utførende Kunstner/-e

Valg av utførende kunstner kan skje på følgende måter:

- direkteoppdrag.
- lukket konkurranse hvor et utvalg kunstnere konkurrerer om et gitt kunstprosjekt.
- åpen konkurranse.
- kjøp av ferdige kunstverk fra gallerier, organiserte kunstformidlingsinstitusjoner, eller kjøp direkte fra kunstner.

Kunstners forpliktelser skal defineres i kontrakten og eget HMS-skjema. Kunstnerens honorar utbetales i tre terminer etter avtale med kunstner. Kunstner er pliktig til å utføre kunstprosjektet etter godkjente skisser. Ved slutføring av prosjektet og før siste del av honoraret utbetales skal kunstner levere oppdragsgiver dokumentasjonsskjema og vedlikeholdsbeskrivelse av kunstverket, samt dokumentasjonsfoto.

Kunstner har forsikringsansvar frem til overtakelsesforretning er gjennomført.

Del 3 Slutføring av prosjektene

3.1. Slutføring av kunstprosjekter:

3.1.1. Overtakelsesforretning:

Ved slutføring av et kunstprosjekt innkaller kulturavdelingen kunstgruppen til overtakelsesforretning med besiktigelse av kunstprosjektet. 2 representanter fra Utvalg for kultur og oppvekst (UKO) inviteres til overtakelsen. Det skal føres protokoll over overtakelsesforretningen med hvem som er til stede, mangler som måtte påvises, frist for utbedring av påviste mangler og hvorvidt kunstverket overtas eller nektes overtatt. Siste tredjedel av honoraret til kunstner utbetales når kunstverket er overtatt. Når kunstverket er overtatt, har ikke kunstner forsikringsansvar lenger.

3.1.2. Avslutningsrapport:

Kunstgruppen ved kunstnerisk konsulent skal skrive en avsluttende rapport om kunstprosjektet.

3.1.3. Dokumentasjon:

Kunstner skal levere inn et dokumentasjonsskjema med grundig beskrivelse av kunstverket, og informasjon for materialer/vedlikehold. Profesjonell fotografering av kunstverket vil bli gjort av Sandnes kommune.

3.1.4. Brukerkontrakt:

Det skal utarbeides en brukerkontrakt mellom brukerenheten der kunsten er plassert og Sandnes kommune som eier av verket. Denne skal definere ansvarsforholdet mellom eier og bruker av kunsten.

Brukerenhet har ansvar for det daglige vedlikehold, samt ansvar for at kunstnerens intensjon med verket ivaretas. Brukerkontrakten skal inneholde beskrivelse og dokumentasjon av verk (foto e.l.) samt beskrivelse av hvordan kunsten skal vedlikeholdes.

Det skal leveres en kopi av all relevant informasjon om kunsten til kulturavdelingen.

3.2. Registrering/Formidling

All kunst skal registreres i kunstverkdatabasen Norsk kunstdatabase (fra 2022), som er tilgjengelig for alle via Sandnes kommunes nettsider. Verkene registreres etter kriterier som ivaretar behov for bevaring, vedlikehold og formidling. Alle nye kunstverk skal skiltes.

[Kunstsamlinger fra hele landet - NKDB - Sandnes kommune](#)

3.3. Skade/Vedlikehold

Brukerenhet har ansvar for det daglige vedlikehold som beskrevet i brukerkontrakten.

Ved skade eller behov for ekstraordinært vedlikehold har brukerenhet ansvar for å melde fra til Kultur. Ved skade skal kunstner informeres og konfereres i forhold til reparasjon av skade eller eventuelle restaurerings- og konserveringsgrep.

Etter overtakelsesforretning forsikres og sikres kunstverkene i henhold til kommunens gjeldende forsikringsavtale.

Alle utendørskunstverk blir analysert av skulpturkonservator, som utarbeider en egen vaskeanvisning for skulpturen. Kulturavdelingen samarbeider med Bydrift/Byggdrift i forhold til gjennomføringen av vask/vedlikehold.

3.4. Endring/flytting/destruering

Utvalg for kultur og oppvekst (UKO) fatter avgjørelser ved behov for flytting av kunst, endring av bygningsmassen/omgivelsene rundt kunsten, rivning av bygg eller lignende hvor det er plassert kunst gjennom denne ordningen. Ved endringer som nevnt ovenfor skal utvalget kontaktes for vedtak. Kunstner kontaktes i rimelig tid før endringen skal gjennomføres i henhold til åndsverkloven § 49.

4. Revidering.

Retningslinjene kan vurderes revidert hvert 4 år (innen valgperioden)